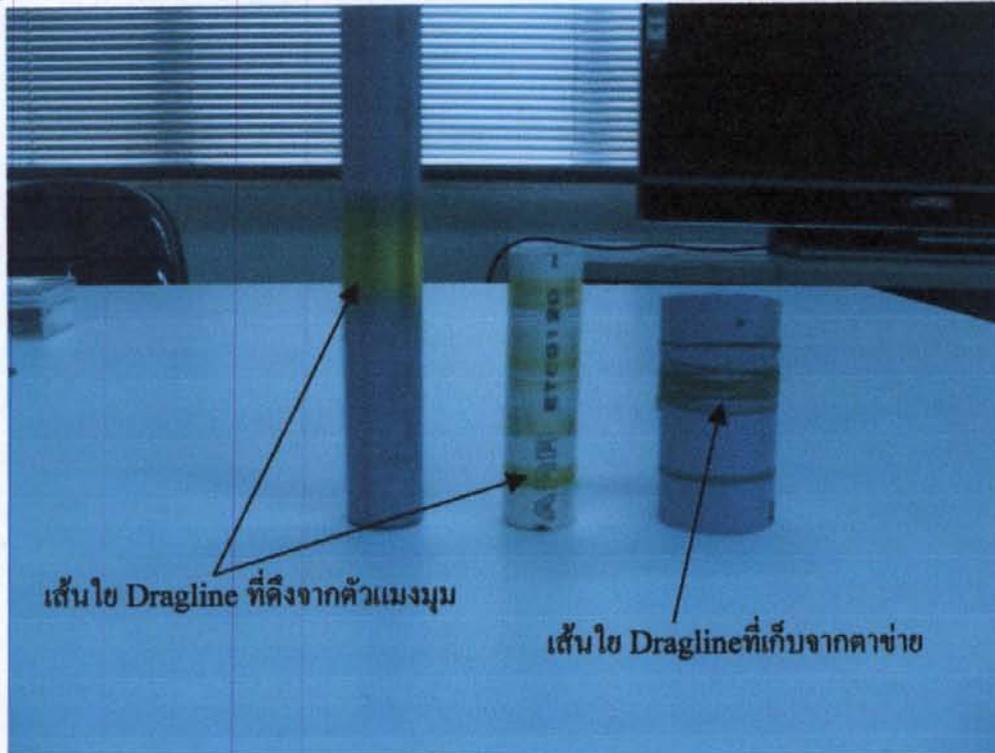

บทที่ 4
ผลการดำเนินงาน

4.1 ผลการเก็บตัวอย่างเส้นใยแมงมุม

รูปที่ 4.1 เป็นส่วนหนึ่งของตัวอย่างเส้นใยแมงมุมที่เก็บและพันเข้าหลอดเพื่อนำไปทดสอบ จากรูปพบว่าเส้นใยชนิดรับแรง (Dragline) มีสีเหลือง ซึ่งคล้ายคลึงกับเส้นใยไหม

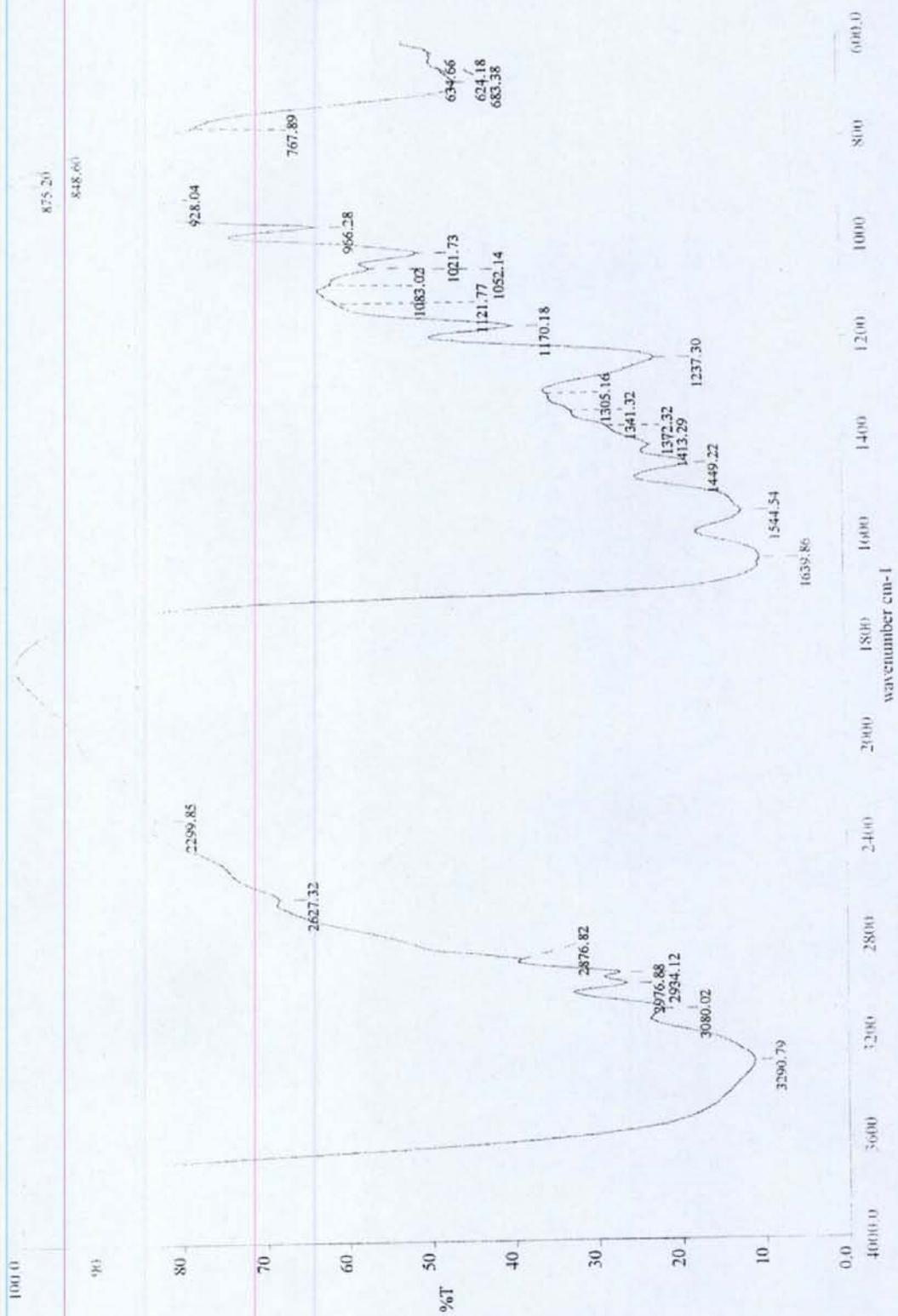
รูปที่ 4.1 ตัวอย่างเส้นใยแมงมุมชนิดรับแรง (Dragline)

4.2 ผลการทดสอบ FTIR

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ด้วย FTIR

Table: Possible functional groups of the "spider silk fiber 02-51".

Functional group	Wavenumber (cm ⁻¹)
- N-H stretching overlap with O-H stretching	3290 (broad band)
- Overtone of 1544 cm ⁻¹ band	3080
- Aliphatic C-H stretching	2976, 2934, 2876
- C=O stretching of Amide (Amide I band) and C-N stretching	1639
- Characteristic band of β -sheet conformations (Amide II)	1544
- C-H bending region	1449-1305
- Amide III, predominantly N-H bending and C-N stretching, plus other minor vibration modes	1237
- Skeletal stretching region	1170-928
- The band arises from the -(Gly-Gly)- sequence of the silk fibroin chain	1021
- Amide V, C-N torsion, and N-H bending	683

f:\yellow_fiber.sp - Spioer silk fiber (MTEC No. 3241/52)

รูปที่ 4.2 FTIR Spectrum ของเส้นไหมแมงมุม

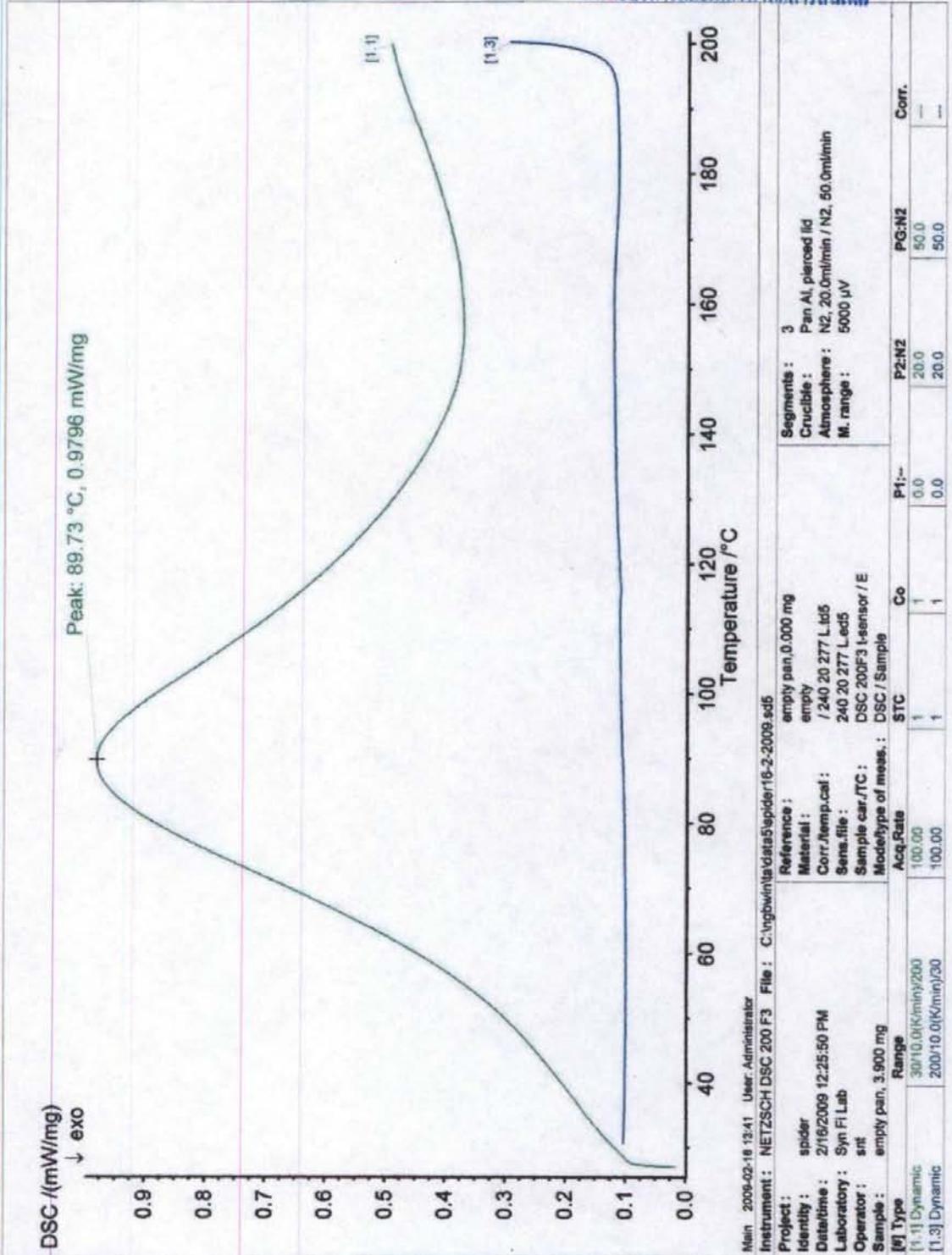
เส้นไหมแมงมุมเป็นเส้นใยโปรตีน ส่วนประกอบใหญ่ทางเคมี ได้แก่ Fibroin

4.3 ผลทดสอบด้วยเครื่อง DSC

กราฟแสดงผลการทดสอบ DSC แสดงในรูปที่ 4.3

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

รูปที่ 4.3 กราฟแสดงผล DSC ของเส้นใยแมงมุม

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากรูปที่ 4.3 กราฟแสดงผล DSC ของเส้นใยแมงมุม ที่แสดงว่าเส้นใยแมงมุมไม่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะใดๆ แต่มีการนำความร้อนมาใช้ที่ 89.73 องศาเซลเซียส ในที่นี้เป็นไปได้ว่าเป็นนำความร้อนมาระเหยน้ำที่มีอยู่ในตัวของเส้นใยแมงมุมเอง และขั้นตอนการคายความร้อน หรือการให้ความเย็นจึงไม่มีผลใดๆ เพราะเส้นใยแมงมุมไม่ได้ละลายไปเป็นของเหลวจึงไม่มีการแข็งตัวอีก

เส้นกราฟสีเขียว (บน) แสดงการให้ความร้อน หรือการดูดความร้อนของชิ้นตัวอย่าง

เส้นกราฟสีน้ำเงิน (ล่าง) แสดงการให้ความเย็น หรือการคายความร้อนของชิ้นตัวอย่าง

4.4 ผลการทดสอบ Thermogravimetric Analysis (TGA)

ตารางที่ 4.2 การสูญเสียน้ำหนัก ด้วยบรรยากาศไนโตรเจน (รูปที่ 4.4 ประกอบ)

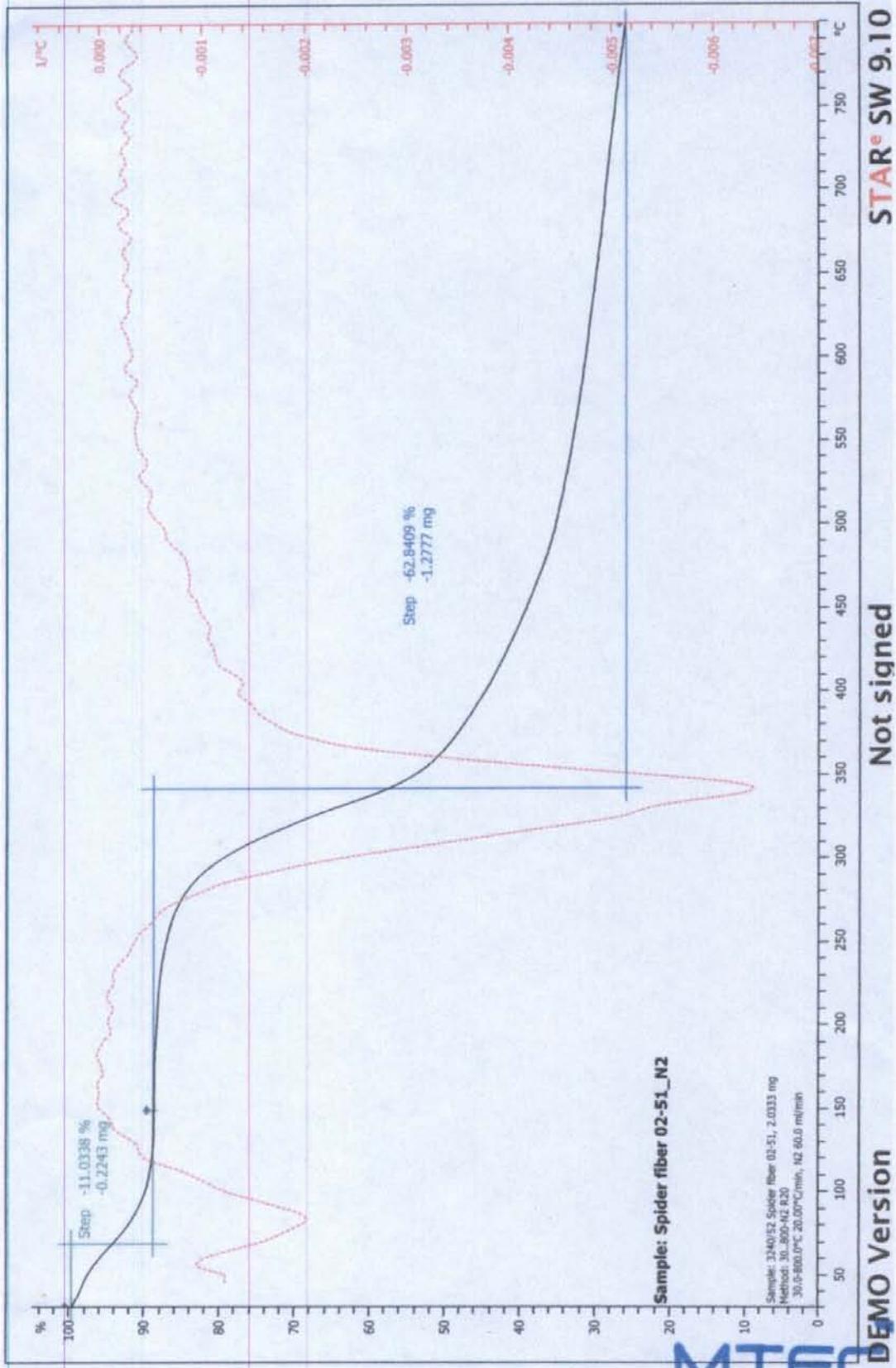
Decomposition step of sample "Spider fiber 02-51 under nitrogen atmosphere"

Decomposition temperature (°C)	% Content (by weight) in the sample
1. First step decomposition (~30-150°C) (e.g., moisture)	11.0
2. Second step decomposition (~150-800°C) (e.g., organic substances)	62.8
3. Residue (upon heating up to 800°C) (e.g., ash content, inorganic substances)	26.2

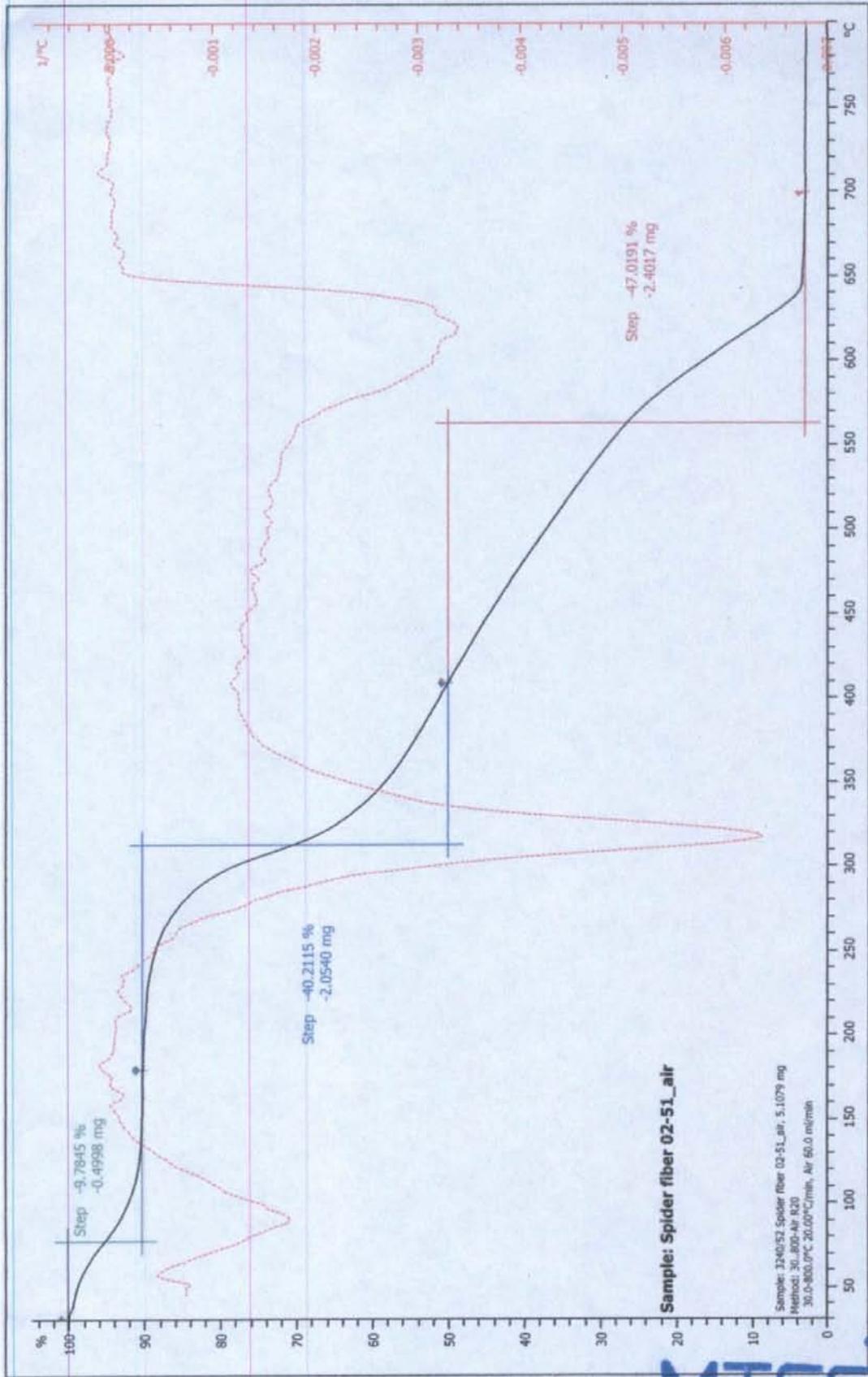
ตารางที่ 4.3 การสูญเสียน้ำหนัก ด้วยบรรยากาศอากาศ (รูปที่ 4.5 ประกอบ)

Decomposition step of sample "Spider fiber 02-51 under air atmosphere"

Decomposition temperature (°C)	% Content (by weight) in the sample
1. First step decomposition (~30-180°C) (e.g., moisture)	9.8
2. Second step decomposition (~180-410°C) (e.g., low molecular weight organic substances)	40.2
3. Third step decomposition (~410-700°C) (e.g., high molecular weight organic substances)	47.0
4. Residue (upon heating up to 800°C) (e.g., ash content, inorganic substances)	3.0

รูปที่ 4.4 เส้นโค้งของ TGA ด้วยบรรยากาศไนโตรเจน ของเส้นใยแมงมุม

STAR^e SW 9.10

Not signed

DEMO Version

รูปที่ 4.5 เส้นโค้งของ TGA ด้วยบรรยากาศอากาศ ของเส้นใยแมงมุม

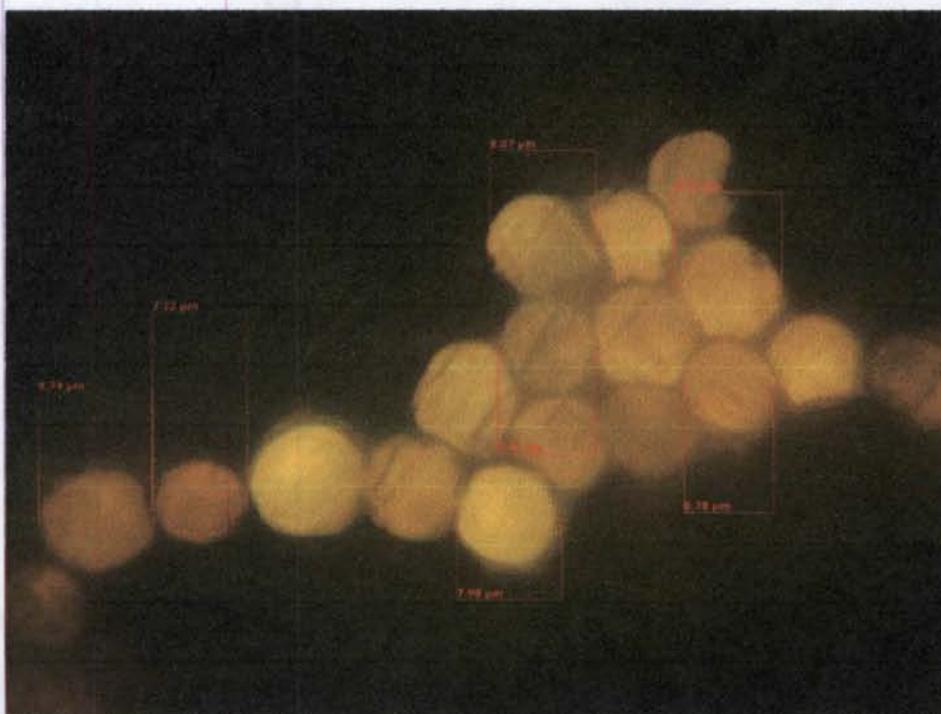
TGA Thermogram ในบรรยากาศไนโตรเจนแสดงในรูปที่ 4.4 และได้มีการสรุป decomposition temperature and % content ไว้ในตารางที่ 4.2 จากรูปที่ 4.4 พบว่าในช่วงแรก (อุณหภูมิต่ำกว่า 30-150°C) เส้นโค้ง TG บอการสูญเสียน้ำหนัก 11.0% ทั้งนี้อาจจะเป็นน้ำที่เส้นใยดูดซับไว้สูญเสียบ้างได้สังเกตไว้ในการศึกษา DSC ในช่วงที่ 2 (อุณหภูมิต่ำกว่า 150-800°C) เส้นโค้ง TG บอการสูญเสียน้ำหนัก 62.8 % อาจจะเป็นสลายกลุ่มโซ่ของสารอินทรีย์ เช่น Amino Acid และจะเหลือเป็นขี้เถ้า สารอนินทรีย์ ประมาณ 26.2%

ตารางที่ 4.3 และรูปที่ 4.5 เป็น decomposition temperature and % content และ TGA Thermogram ในบรรยากาศอากาศของเส้นใยแมงมุมตามลำดับ จากรูปดังกล่าวพบว่าในช่วงแรก (อุณหภูมิ 30-180 °C) มีการสูญเสียน้ำในเส้นใยประมาณ 9.8% ในช่วงที่ 2 (อุณหภูมิ 180-410 °C) มีการสูญเสยสารอินทรีย์ที่มีน้ำหนักโมเลกุลต่ำประมาณ 40.2% ในช่วงที่ 3 (อุณหภูมิ 410-700 °C) มีการสูญเสยสารอินทรีย์ที่มีน้ำหนักโมเลกุลสูงประมาณ 47.0% และจะเหลือเป็นขี้เถ้า สารอนินทรีย์ ประมาณ 3.0%

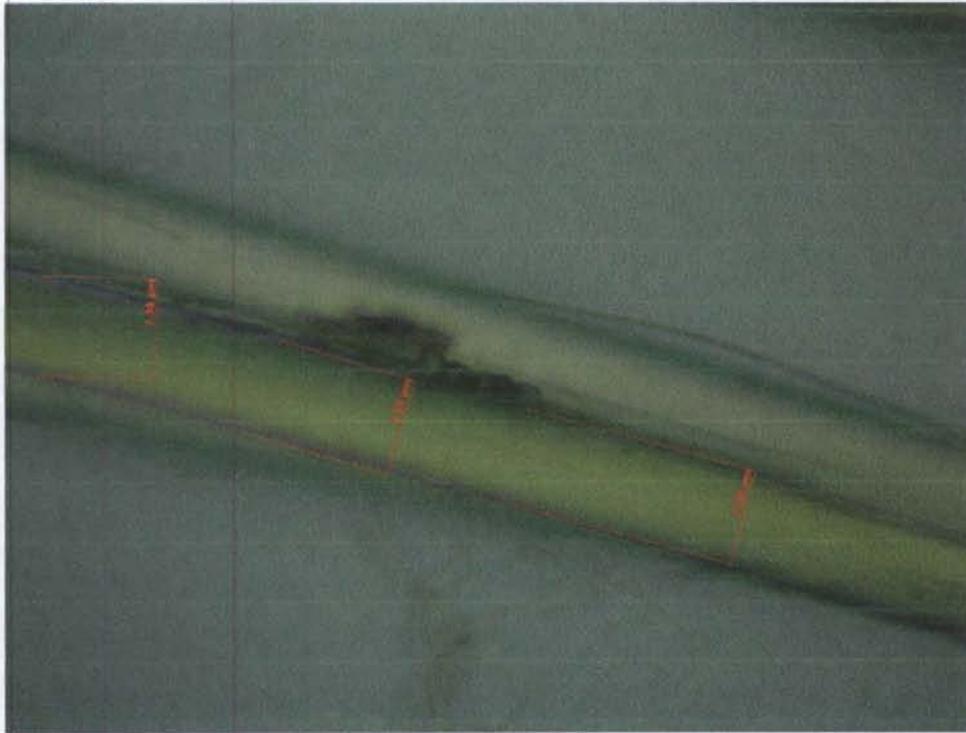
4.5 ผลการทดสอบภาพตามขวางและตามยาวของเส้นใย

4.5.1 ผลการทดสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์ชนิดธรรมดา

4.5.1.1 ตัวอย่างภาพถ่ายภาคตัดขวางและตามยาวของเส้นใยแมงมุม

รูปที่ 4.6 ภาพตัวอย่างของภาคตัดขวางเส้นใย ขยาย 100X (Cross Section)

รูปที่ 4.7 ภาพตัวอย่างของภาพตามยาวของเส้นใย ขยาย 100X (Long Section)

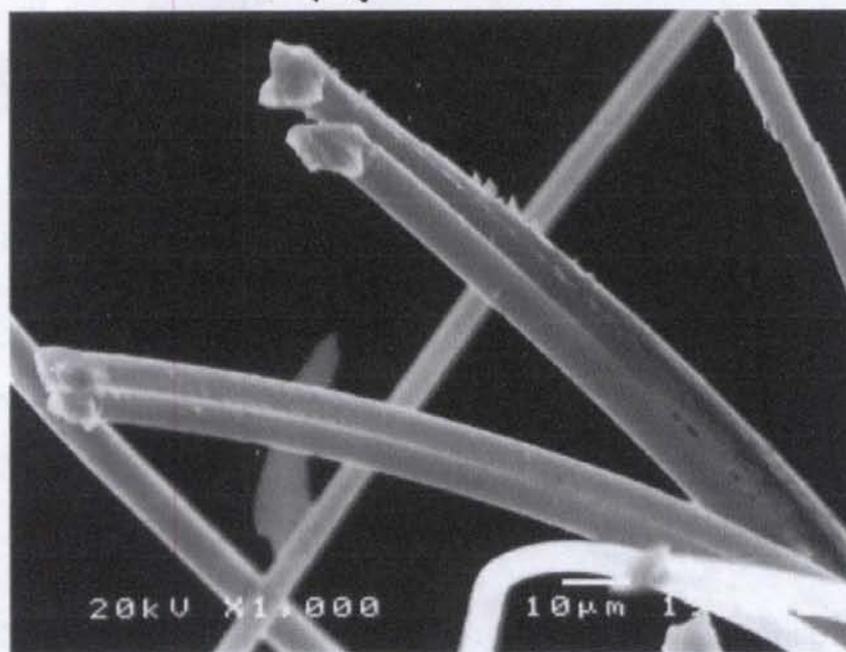
4.5.1.2 ผลการวัดขนาดความโตของเส้นใยแมงมุม

ตารางที่ 4.4 ขนาดความโตของเส้นใยที่ดึงจากแมงมุมและเก็บจากตาข่าย

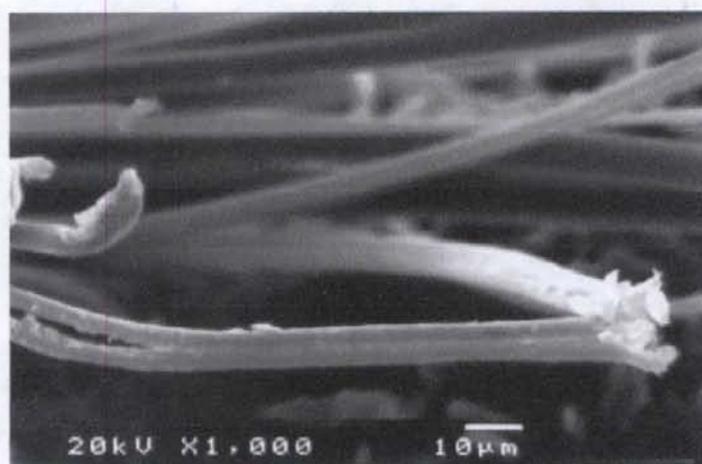
เส้นใยที่	เส้นใยที่ดึงจากแมงมุม (ไมครอน)			เส้นใยจากตาข่าย (ไมครอน)
	ก.พ. 51	ต.ค. 51	ธ.ค. 51	เม.ย. 51
1	4.52	5.12	5.08	7.54
2	4.17	5.16	4.76	8.36
3	5.00	4.74	4.31	7.91
4	4.01	4.72	4.45	7.71
5	4.77	4.81	4.45	8.11
6	4.41	4.35	4.71	8.07
7	4.99	4.57	4.72	8.07
8	4.51	4.51	4.36	8.74
9	5.0	4.75	4.37	7.41
10	4.80	4.85	4.91	7.22
ค่าเฉลี่ย	4.62	4.76	4.61	7.91
ค่าเฉลี่ยรวม		4.66		7.91

4.5.2 ผลการทดสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์ชนิดพิเศษ (SEM)

4.5.2.1 เส้นใยที่ดึงจากแมงมุม (รูปที่ 4.8 และ 4.9)

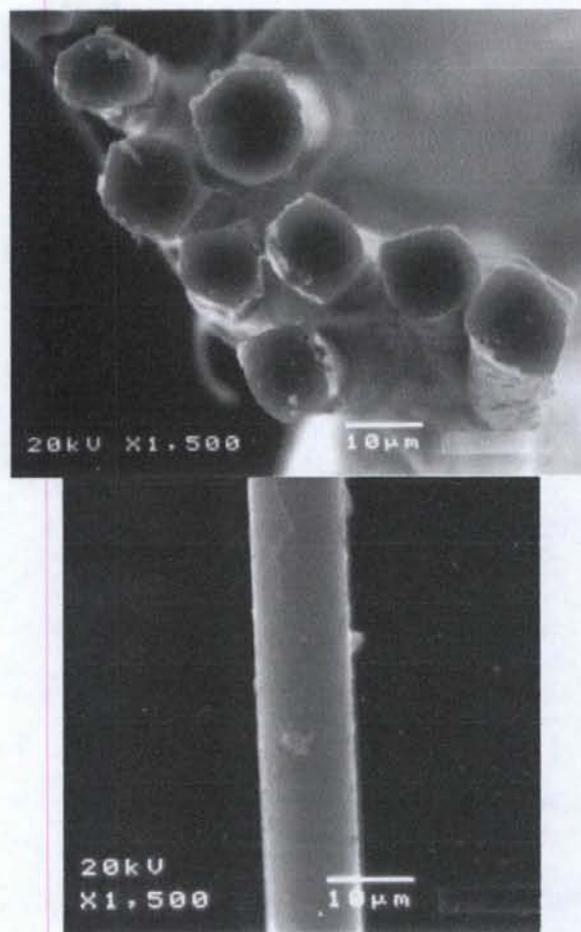

รูปที่ 4.8 ตัวอย่างภาพตามยาวของเส้นใยที่ดึงจากแมงมุม
เก็บเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2551

รูปที่ 4.9 ตัวอย่างภาพตามยาวของเส้นใยที่ดึงจากแมงมุม
เก็บเมื่อเดือนธันวาคม 2551

4.5.2.2 เส้นใยเก็บจากตาข่าย (รูปที่ 4.20)

รูปที่ 4.10 ตัวอย่างภาพตัดขวางและตามยาวของเส้นใยที่เก็บจากตาข่าย เก็บเมื่อเดือนเมษายน 2551

4.5.3 วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองส่องกล้องจุลทรรศน์พบว่าเส้นใยมีสีเหลือง (Golden Silk) มีลักษณะตามขวาง (Cross Section) เป็นวงกลม และลักษณะตามยาว (Long Section) เป็นทรงกระบอกมีผิวเรียบ สม่ำเสมอตลอดทั้งเส้น

ขนาดความโตของเส้นใย (Fiber Thickness) ที่ทำการวัดด้วยโปรแกรม Axiovision ของกล้องจุลทรรศน์ธรรมดา พบว่าเส้นใยที่เก็บจากตัวแมงมุมมีขนาดเฉลี่ย 4.66 ไมครอน และเส้นใยที่เก็บจากตาข่ายมีขนาดความโตเฉลี่ย 7.91 ไมครอน

อย่างไรก็ตามเมื่อวัดขนาดความโตด้วยกล้องจุลทรรศน์ SEM ได้ค่าขนาดความโตของเส้นใยที่ดึงจากแมงมุมประมาณ 5 ไมครอน ในขณะที่ขนาดความโตของเส้นใยที่เก็บจากตาข่ายประมาณ 10 ไมครอน

4.6 ผลการวิเคราะห์เส้นใยแมงมุมด้วยการเผาไหม้ (Burning Test)

ตารางที่ 4.5 ปฏิริยาการเผาไหม้ของเส้นใยแมงมุมพันธุ์ Nephila

เส้นใย	จ่อริมเปลวไฟ	ในเปลวไฟ	ออกจากเปลวไฟ	กลิ่น	ขี้เถ้า	ควัน
แมงมุม	ม้วนหนีไฟ	ติดแล้วดับ	ไฟดับเอง	ขนนกไหม้แต่อ่อนกว่า	เป็นเม็ดสีดำเปราะ	สีขาว

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองปฏิริยาการเผาไหม้ของเส้นใยแมงมุมนี้ตามตารางที่ 4.5 พบว่าเมื่อนำไปจ่อใกล้ๆ กับเปลวไฟเส้นใยเองจะม้วนหนีเปลวไฟ เมื่อนำเข้าไปในเปลวไฟจะติดไฟอย่างรวดเร็วและดับไปเองมีควันสีขาว กลิ่นคล้ายขนนกไหม้แต่อ่อนกว่า ขี้เถ้าที่ได้หลังจากการเผาไหม้จะเป็นเม็ดสีดำเปราะ ผลที่ได้จะคล้ายกับเส้นใยโปรตีนที่ได้มาจากสัตว์ หรือถ้าจะให้เปรียบเทียบความใกล้เคียงคงจะเป็นเส้นใยไหมที่มีลักษณะปฏิริยาการเผาไหม้ที่ใกล้เคียงมากที่สุด

4.7 ผลการทดลองหาขนาดของเส้นใยแมงมุมในระบบเท็กซ์ (Tex) และ ดีเนียร์ (Denier)

ผลการทดลองหาขนาดของเดือน กุมภาพันธ์ 2551

น้ำหนักของแผ่นกระจกแผ่นที่หนึ่งหนัก	=	0.1675	กรัม
น้ำหนักของแผ่นกระจกแผ่นที่สองหนัก	=	0.1722	กรัม
น้ำหนักเมื่อใส่เส้นใยแมงมุมลงไป	=	0.3407	กรัม
ดังนั้น น้ำหนักเส้นใยแมงมุม	=	$0.3407 - (0.1675 + 0.1722)$	
	=	0.0010	กรัม
เส้นใยแมงมุมจำนวน		110	เส้น
ความยาวต่อเส้น		2.40	เซนติเมตร
ความยาวของเส้นใยรวม	=	110×2.40	
	=	264	เซนติเมตร
	=	2.64	เมตร

สูตรหาขนาดระบบเท็กซ์ (Tex)

$$\text{เท็กซ์ (Tex)} = \frac{\text{น้ำหนัก (กรัม)} \times 1000(\text{เมตร})}{\text{ความยาวของเส้นใย(เมตร)}}$$

$$\text{ฉะนั้นจะได้} = \frac{0.0010 \times 1000}{2.64} = 0.3788 \quad \text{เท็กซ์}$$

สูตรหาขนาดระบบดีเนียร์ (Denier)

$$\text{ดีเนียร์ (Denier)} = \frac{\text{น้ำหนัก (กรัม)} \times 9000(\text{เมตร})}{\text{ความยาวของเส้นใย(เมตร)}}$$

$$\text{ฉะนั้นจะได้} = \frac{0.0010 \times 9000}{2.64} = 3.4091 \quad \text{ดีเนียร์}$$

ผลการทดลองหาขนาดของเดือน เมษายน 2551

น้ำหนักของแผ่นกระจกแผ่นที่หนึ่งหนัก	=	0.1715	กรัม
น้ำหนักของแผ่นกระจกแผ่นที่สองหนัก	=	0.1759	กรัม
น้ำหนักเมื่อใส่เส้นใยแมงมุมลงไป	=	0.3481	กรัม
ดังนั้น น้ำหนักเส้นใยแมงมุม	=	0.3481 - (0.1715+0.1759)	
	=	0.0007	กรัม
เส้นใยแมงมุมจำนวน		36	เส้น
ความยาวต่อเส้น		2.40	เซนติเมตร
ความยาวของเส้นใยรวม	=	36 X 2.40	
	=	86.40	เซนติเมตร
	=	0.8640	เมตร

สูตรหาขนาดระบบเท็กซ์ (Tex)

$$\text{เท็กซ์ (Tex)} = \frac{\text{น้ำหนัก (กรัม)} \times 1000(\text{เมตร})}{\text{ความยาวของเส้นใย(เมตร)}}$$

$$\text{ฉะนั้นจะได้} = \frac{0.0007 \times 1000}{0.8640} = 0.8102 \quad \text{เท็กซ์}$$

สูตรหาขนาดระบบดีเนียร์ (Denier)

$$\text{ดีเนียร์ (Denier)} = \frac{\text{น้ำหนัก (กรัม)} \times 9000(\text{เมตร})}{\text{ความยาวของเส้นใย(เมตร)}}$$

$$\text{ฉะนั้นจะได้} = \frac{0.0007 \times 9000}{0.8640} = 7.2917 \quad \text{ดีเนียร์}$$

ผลการทดลองหาขนาดของเดือน ตุลาคม 2551

น้ำหนักของแผ่นกระจกแผ่นที่หนึ่งหนัก	=	0.1759	กรัม
น้ำหนักของแผ่นกระจกแผ่นที่สองหนัก	=	0.1642	กรัม
น้ำหนักเมื่อใส่เส้นใยแมงมุมลงไป	=	0.3421	กรัม
ดังนั้น น้ำหนักเส้นใยแมงมุม	=	0.3421 - (0.1759+0.1642)	
	=	0.0021	กรัม
เส้นใยแมงมุมจำนวน		188	เส้น
ความยาวต่อเส้น		2.40	เซนติเมตร
ความยาวของเส้นใยรวม	=	188 X 2.40	
	=	451.20	เซนติเมตร
	=	4.1520	เมตร

สูตรหาขนาดระบบเท็กซ์ (Tex)

$$\text{เท็กซ์ (Tex)} = \frac{\text{น้ำหนัก (กรัม)} \times 1000(\text{เมตร})}{\text{ความยาวของเส้นใย(เมตร)}}$$

$$\text{ฉะนั้นจะได้} = \frac{0.0021 \times 1000}{4.1520} = 0.4654 \quad \text{เท็กซ์}$$

สูตรหาขนาดระบบดีเนียร์ (Denier)

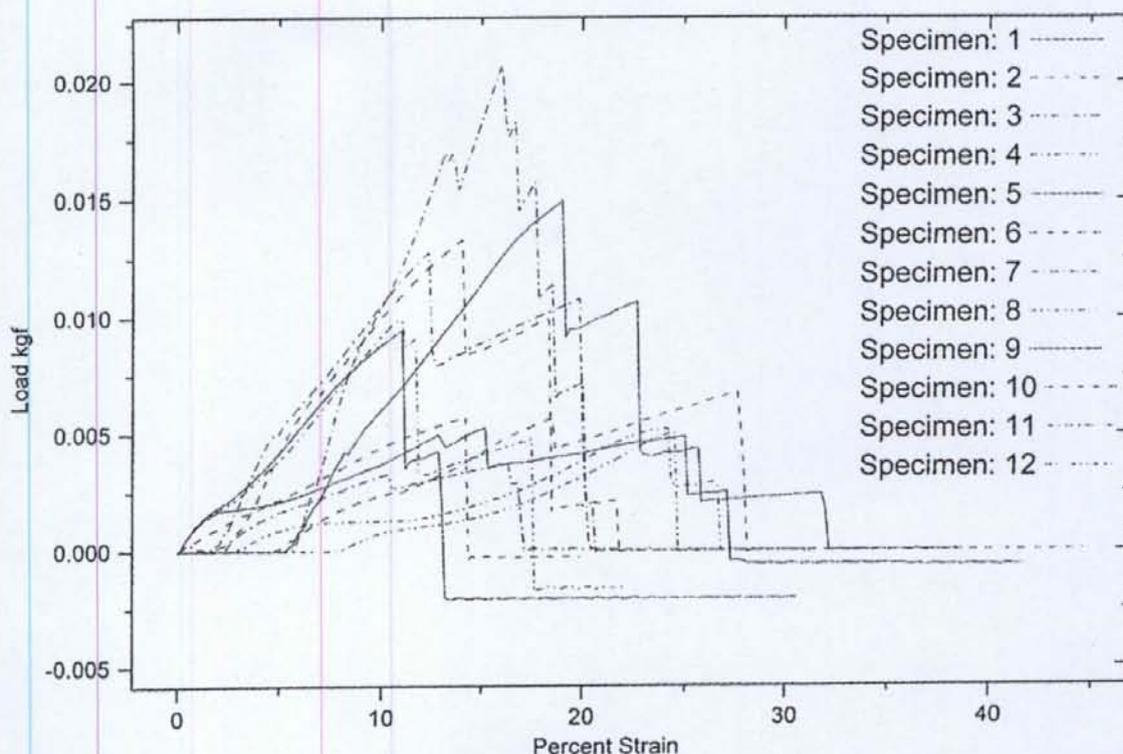
$$\text{ดีเนียร์ (Denier)} = \frac{\text{น้ำหนัก (กรัม)} \times 9000(\text{เมตร})}{\text{ความยาวของเส้นใย(เมตร)}}$$

$$\text{ฉะนั้นจะได้} = \frac{0.0021 \times 9000}{4.1520} = 4.1888 \text{ ดีเนียร์}$$

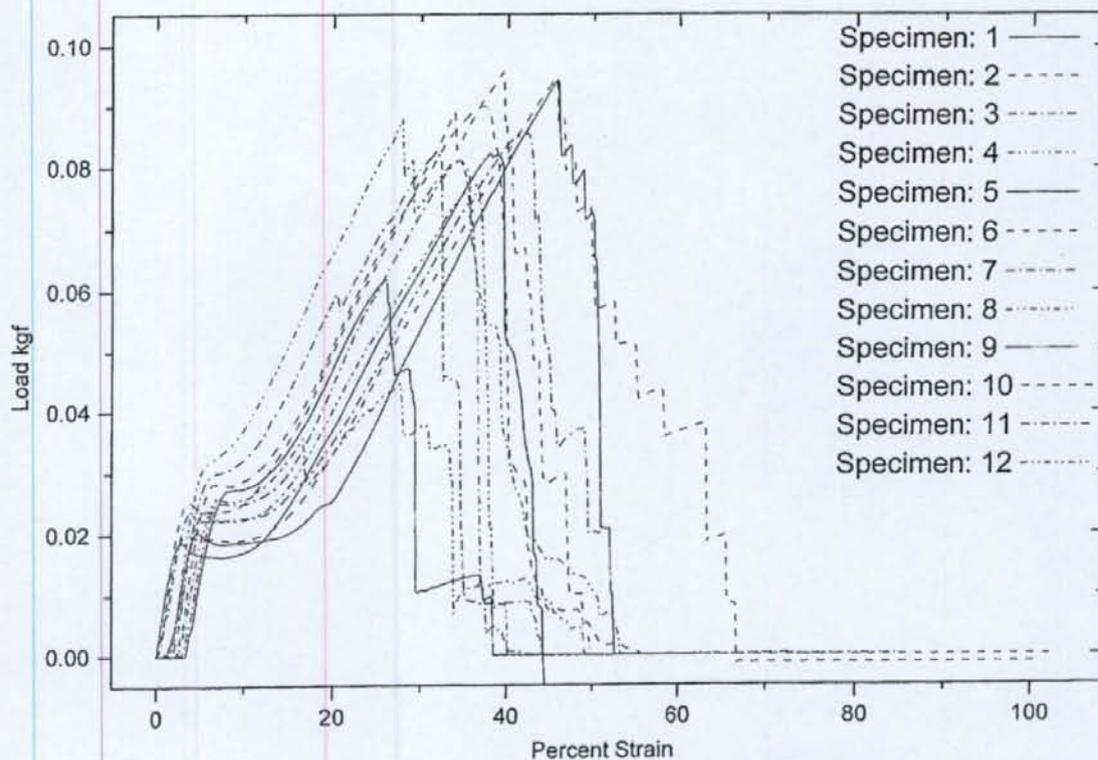
วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองหาขนาดเส้นใยแมงมุมพบว่า ในการเตรียมเส้นใยเพื่อหาขนาดนี้ตัวอย่างเส้นใยแมงมุมเองมีขนาดเล็กและเบามากจึงต้องใช้แผ่นกระจกมาช่วยในการจับยึดเส้นใยให้ง่ายในต่อการทำการชั่งน้ำหนักเส้นใย ในการทำการทดลองหาขนาดเส้นใยจะต้องทราบว่าเส้นใยที่เส้นเพื่อนำไปหาความยาวรวมที่จะนำข้อมูลไปคำนวณหาขนาดอีกครั้งโดยการใช้อุปกรณ์จุดทรศน์ช่วยในการนับจำนวนเส้นใย เบอร์ของเส้นใย (โดยเฉลี่ย) ที่ได้จากการดึงจากแมงมุมประมาณ 0.42 tex (3.79 Denier) และเบอร์ของเส้นใยที่เก็บจากตาข่ายประมาณ 0.81 tex (7.29 Denier)

4.8 ผลการทดสอบแรงดึง

รูปที่ 4.11 ลักษณะ Load-Elongation Curve ของเส้นใยที่ดึงจากตัวแมงมุม

รูปที่ 4.12 ลักษณะ Load-Elongation Curve ของเส้นใยแมงมุมที่เก็บจากตาข่าย

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความแข็งแรงของเส้นใยแมงมุม

Textile Testing Center/ Thailand Textile Institute

Soi Trimit, Rama 4 Road, Phrakanong, Klong-toey, Bangkok 10110, THAILAND. Tel.(662) 7135492-9 Fax. (662) 7124527

รายงานผลการทดสอบ

ผู้ขอรับบริการ : คณะวิศวกรรมสิ่งทอ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (คลอง 6) จ.ปทุมธานี
วันที่รับตัวอย่าง : 05/03/52
วันที่เริ่มทดสอบ : 12/03/52

หมายเลขรายงานผล : R 00063/52
หมายเลขใบคำขอทดสอบ : 13267
วันที่ออกรายงานผล : 17/03/52
หน้า : 1/1

SPIDER 02/51	SPIDER 04/51	SPIDER 10/51	SPIDER 12/51
R 00063-1/52	R 00063-2/52	R 00063-3/52	R 00063-4/52

ความแข็งแรง : ทดสอบตามมาตรฐาน ISO 5079 : 1995 (E)				
แรงดึงขาด (กรัมแรง)	8.37	73.60	12.26	3.72
การยืดตัวขณะขาด (ร้อยละ)	15.64	35.19	14.36	21.56

หมายเหตุ : - เครื่องทดสอบ : TENSILE TESTING MACHINE (INSTRON MODEL 5566)
- อัตราเร็วในการทดสอบ : 25 มิลลิเมตรต่อนาที
- ระยะทดสอบ : 25 มิลลิเมตร

วิจารณ์ผลการทดลอง

รูปที่ 4.11 แสดงแรงดึงและการยืดตัวของเส้นใยที่ได้จากการดึงจากตัวแมงมุม จากรูปพบว่าในช่วงแรกแรงเป็นสัดส่วน โดยตรงกับการยืดตัว หลังจากนั้นมีการยืดตัวมากก่อนถึงจุดขาด จากตารางที่ 4.6 พบว่าเส้นใยที่ได้จากตัวแมงมุม (ได้แก่ Spider 02/51, 10/51 and 12/51) มีค่าความแข็งแรง (Breaking strength) เฉลี่ย 8.12 กรัม (7.97 cN) หรือคำนวณเป็นค่า Tenacity จะเท่ากับ 18.80 cN/tex และมีเปอร์เซ็นต์การยืดตัวเฉลี่ยเท่ากับ 17.2%

รูปที่ 4.12 แสดง Load-Elongation Curve ของเส้นใยแมงมุมที่เก็บจากตาข่าย (Spider 04/51 ในตารางที่ 4.6) จากตารางที่ 4.6 พบว่าเส้นใยจากตาข่ายมีค่าความแข็งแรง (Breaking strength) เฉลี่ย 73.60 กรัม (72.20 cN) หรือคำนวณเป็นค่า Tenacity จะเท่ากับ 10.15 cN/tex มีเปอร์เซ็นต์การยืดตัวเฉลี่ยเท่ากับ 35.19%